

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:Un an 80 Lei. — Șase luni 40 Lei.
Trei luni 20 Lei.

Ziarul apare Marția și Vinerea

Correspondențelesă se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada
Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. —
Articole nepublicate nu se înapoiază.

== Prețul inserțiunilor, după învocoală ==

Abonamentele și inserțiunilesă se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Ro-
mân», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Petru Maior și — Unirea

I.

S'au împlinit o sută de ani dela moartea marelui român și vestitului protopop gr. cat. Petru Maior. Sufletul românesc, recunoscător, a căutat să prăznuiască în chip cuviincios amintirea unuia dintre aceia, cari în acea întunecime a vieții, în care ne sbăteam încă pela sfârșitul veacului al 18-lea și începutul celui de al 19-lea, ni-a brăzdat cărări luminoase, pe cari înaintând, ori cât de încet, am ajuns totuși la mărirea zilelor de acum. Cuvine-se să-i aducem și noi prinosul de pomenire cu vrednicie aceluia care nu numai prin origine a fost cu noi de aceeași obârșie și prin crezul său politic și național a fost luminătorul unui neam năcăjit, ci prin credințele lui religioase a fost mai aproape de biserica strămoșească, ni-a aparținut mai mult nouă, ortodoxismului nostru, decât bisericii unite, așa după cum au făcut-o urmașii și o înțeleg și cărturarii ei de azi.

Când ne gândim la Petru Maior (1753—1821) noi ni-l putem înfățișa mai bine în lumina clară a acelei «treimi» de bărbați, cu cari împreună a strălucit și a luminat cerul vieții noastre românești, cu Samuilă Micu-Clain (1745—1806) și Gheorghe Șincai (1754—1816). Ei ni-au desgroptat trecutul, alături de alții, făcându-ne să tresărim de mândria originii noastre, oricât de batjocoriți am fi fost de alte neamuri. Ne-au apărut dreptul la viață pe acest pământ al nostru, dreptul la «unitatea neamului prin aceeașimea limbei și religiunii străvechi ortodoxă între Români, dela așezarea lor în Dacia prin Traian și până în prezent. Ei au apărut cu toată puterea lor sufletească credința ortodoxă, singura existentă la noi și respectată între Români cu toate încercările pătimase și viclene ale apusului... cari n'aveau alt scop decât slăbirea unității neamului românesc, provocând desbinări, uri și neînțelegeri continue între fiii aceleiași mume. Vrajmașii vedeau în unitatea credinței, a datinelor și obiceiurilor, tăria lor» (a Românilor, C. Erbiceanu).

Da, și acum după 220 de ani dela ruptura unei părți a românilor și alipirea lor la biserica papală, putem susține cu acelaș temei că «unitatea credinței, a datinelor și obiceiurilor» a fost tăria noastră, cetatea de care s'au sfărâmat toate săgețile vrajmașilor, apărându-ne sufletul românesc de toate primeștiile de moarte. Pentru-că deși «sau împărțit popii» poporul a rămas una în credință ca și în

limbă, statornici în «legea românească» așa cum o au înțeles și acei mari fii ai neamului: Gheorghe Șincai «în ideile sale religioase tolerant și foarte judicios, apostolul ideii naționale și prin urmare de unire a Românilor». (M. Străjanu); și Samuilă Clain, care a fost prigonit fără milă de episcopul său pentru-că «în chestiuni religioase apăra și umile idei singulare, cari ceilalți nu le credeau edificatoare pentru credincioși» (Bunea).

Și acesta din urmă în alipirea sa către ortodoxie, pe care nu înțelegea să o părăsească, își dedică istoria sa mitropolitului sârbesc din Carlovitz, pe care chiar în temeiul actului de unire îl socotea patriarhul său de drept, căci doar scris eră: «să stea în voia soborului pe cine ar alege să fie vlădică, pe care sfinția Sa Papa și Înălțatul împărat să-l întărească și Patriarhul de sub biruința Înălției Sale să-l hirotonească», adică nu mai mult Vlădica dela București să hirotonească pe episcopul unit, ci Patriarhul dela Carlovitz. Așa scrieau și protopopii: «Însă într'acest chip ne unim... cum pe noi și rămășițele noastre din obiceiu Bisericii noastre a Răsăritului să nu ne clătească». Iar Românul a înțeles în toată vremea sub «obiceiu Bisericii» credința religioasă însăși. Altfel cum s'ar fi putut lăți faima lui Clain, că vrea să fie «episcop neunit la Sibiu», decât așa, că *poporul n'a făcut în trecut cum nu face nici azi deosebire de credință între biserica ortodoxă și unită.*

Și acest Samuilă Micu-Clain studiasa la institutul Sf. Barbara din Viena, centru tot așa de catolic, ca și Roma, unde a studiat Gheorghe Șincai, împreună cu Petru Maior, în acelaș institut de «propaganda fide», ca și mulțimea urmașilor, cari în măsura sporirii cunoștințelor teologice, s'au depărtat tot mai mult de sufletul poporului, până ce au isbutit să dea bisericii unite o altă concepție târziu, în deosebi sub Mitropolitul Vancea, — decât aceea, pe care o aveau Clain și mai ales Maior, care scrie vestitul său *Procanon*, pentru a-și fixa păreriile asupra papalității și unației.

Mă opresc acum aici, pentru a spune un cuvânt de smerită închinare în fața *operei* acestor apostoli mari ai redeșteptării noastre naționale, cari au fost mai întâi români, prin toată ființa și lucrarea lor, precum îndrănesc să adaug: *ei prin naștere numai s'au ținut biserica unită, prin credința lor însă aparțin ortodoxismului nostru.*

Părintele Terenție.

Dela Asociația «Andrei Șaguna» a clerului ortodox

Convocare

În înțelesul §-ului 10 din statutele Asociației «Andrei Șaguna» a clerului mitropoliei ortodoxe române din Ardeal, Bănat, Crișana și Maramurăș, — având arhiereasca binecuvântare, — convocăm al II-lea congres ordinar, ca *Congres biblic* al preoțimii, pe zilele de 16/29 și 17/30 Martie a. c. în Sibiu cu următorul

program:

1. Slujba sfintei liturghii în catedrala mitropolitană, cu predică și chemarea Duhului sfânt.
2. Deschiderea congresului prin președinte.
3. Preotul și cuvântul lui Dumnezeu. (Cuvântare, după care urmează împărțirea sf. Bibliei, ediția sf. Sinod, între preoții prezenți).
4. Raportul comitetului central.
5. Raportul casierului.
6. Problema păstoririi de suflete între noile împrejurări de viață.
7. Atitudinea preoțimii în viața politică.
8. Discuție asupra concordatului.
9. Biblia și viața sufletească a poporului.
10. Unificarea bisericăscă.
11. Dotația clerului.
12. Propuneri. (Se vor anunța în scris biroului comit. central cel puțin cu 3 zile înainte de congres).

Delegații despărțămintelor, aleși în sensul §-lui 6, pct 1 din Regulament, precum și toți câți doresc să ia parte la Congres, vor binevoi a se anunța la adresa: Preot P. Morușca, Sibiu, Seminarul teologic. La aceeaș adresă vor trimite dnii referenți lucrările ce li s'au încredințat de prezidenții Secțiilor, cari vor designa referenți pentru fiecare chestiune din program, afară de punctele 4, 5 și 12.

Membrii comitetului central se convoacă la ședință pe ziua de 15/28 Martie a. c. ora 2 p. m. În aceeaș zi la ora 6 consfătuirea intimă a membrilor Asociației.

Dr. V. Saftu,
președintele AsociațieiPreot P. Morușca,
pt. secretar general.

NB. Reprezentanții clerului român și ai celorlalte confesiuni din Tară, precum și oaspeții sânt binevăzuți.

Contra revoluția în Rusia

Ziarele din Paris află din Helsingfors că la Petrograd lucrătorii s'au răsvrătit contra sovietului central din Moscova, punând stăpânire pe aproape toate stabilimentele publice și refuzând cu energie de a se supune ordinelor dela Moscova. Ziarele bolșevice recunosc că situația la Petrograd este gravă, întrucât revolta mării din Kronstadt n'a putut fi înăbușită.

Cununia princiară

— In mijlocul ovațiilor. — Cortegiul. — Cununia civilă. — Cununia religioasă. — Dejunul de gală. — Cuvântul Regelui. — Recepția. — Darul Regal. — Darul Principesei. —

Solemnitatea cununii A. S. R. Principesei Elisabeta cu A. S. R. Principele Gheorghe al Greciei s'a săvârșit în mijlocul ovațiilor entuziaste ale unui întreg popor.

Încă din zorii zilei cetățenii capitalei au alergat să ocupe locuri pe trotuarele din centru, spre a vedea trecerea frumosului cortegiul.

Străzile erau pavoazate cu drapele românești și grecești. Coșulețe de verdeață și flori, suspendate pe stâlpi și legate între ele cu brațe de brad făceau o impresie încântătoare. Balcoanele erau decorate cu covoare și ferestrele înfestate de public.

Armata a fost înșirată pe ambele trotuare pe tot parcursul de la Palatul Regal până la Mitropolie. În curtea Mitropoliei, școalele militare și mai multe cordoane de jandarmi pedestri.

În fața Palatului regal, o imensă mulțime staționa spre a vedea pe noii căsătoriți. În piața Palatului era tradiționalul brad al miresei împodobit cu beteală, tricolorul român și culorile grecești.

La poartă se afla o splendidă coroană luminoasă care se deschidea și se închidea treptat. Pe ea era scris: «Să trăiască AA. LL. RR. Principesa Elisabeta și Principele Gheorghe».

La ora 11 dim. s'a celebrat princiară cununie civilă în sala marelui bibliotecă din Palatul Regal, în cerc intim. Au fost de față: M. S. Regele și Regina, Principele Nicolae și Principesa Elena a Greciei, Infantele Alfons al Spaniei, Principesa Maria, Principele Nicolae și Principesa Ileana a României. Apoi președintele Consiliului de miniștri, dl general Averescu, și ministrul de justiție dl Mișu Antonescu, care a îndeplinit funcțiunea de «Ofițer al Stării civile».

La ora 12 s'a anunțat, prin trei semnale, sosirea cortegiului.

Drumul era deschis de prefectul poliției, generalul Nicolescu.

Apoi un escadron din regimentul de escortă și o trăsură a la Daumont, în care luase loc M. S. Regele cu A. S. R. Principesa Elisabeta. Urma o altă trăsură în care se afla M. S. Regina cu Principele Gheorghe al Greciei.

Cortegiul era închis de un alt escadron din regimentul de escortă.

Urale nesfârșite au salutat trecerea noilor căsătoriți atât la ducere, cât și la întoarcere dela Mitropolie.

Două aeroplanе au executat cele mai frumoase virajuri, cu tot gerul, pe tot parcursul drumului, în timpul trecerii cortegiului.

Înainte de sosirea cortegiului iau loc, în dreapta altarului St. Mitropolii, membrii guvernului, corpul diplomatic, foștii preșidenți ai Corpurilor Legiuitoare, Curtea Regală civilă și militară; iar în stânga doamnele de onoare și soțiile persoanelor prezente. Vin apoi ofițerii

generali comandanți de corpuri de armată și ofițerii generali din garnizoană, foștii miniștri, membrii corpurilor legiuitoare, miniștrii plenipotențieri, etc.

La ora 12 jum. sosește Principele Nicolae al Greciei și soția sa Principesa Elena, apoi Infantele Alfons al Spaniei împreună cu AA. LL. RR. Principesa Maria și Ileana. După câteva minute a sosit M. S. Regina cu A. S. R. Principele Gheorghe al Greciei, după care M. S. Regele cu A. S. R. Principesa Elisabeta.

Muzicele din curtea mitropoliei intonau imnul regal român și grec, iar mulțimea aclama Familia Regală.

La intrarea în Mitropolie Suveranii au fost întâmpinați de I. P. S. S. Mitropolitul primat și de dl prim-ministru general Averescu.

În biserică au intrat întâi M. S. Regina cu A. S. R. Principesa Elisabeta, iar Principesa Ileana a României ținea trena Augustei Mirese; au urmat apoi M. S. Regele cu Infantele Alfons al Spaniei, după care ceilalți înalți oaspeți.

M. S. Regele ocupă scaunul regal din dreapta având alături pe infantele Spaniei și Principele Nicolae; iar cel din stânga a fost ocupat de M. S. Regina și Principesa Maria.

Principesa Elisabeta și Principele Gheorghe al Greciei, stau în fața altarului, având în dreapta și în stânga înalții Nuni, Principele Nicolae și Principesa Elena ai Greciei.

Serviciul divin a fost celebrat de I. P. S. S. Mitropolitul primat Miron Cristea, Mitropolitul Pimen al Moldovei, Mitropolitul Bucovinei Vladimir de Repta, Mitropolitul Ardealului Dr. N. Bălan, Arhiepiscopul Guriei al Basarabiei și Arhimandritul Timoteus, superiorul bisericii Elene din București.

Răspunsurile au fost date de corul mitropolitan.

După terminarea serviciului religios Mitropolitul primat a ținut o scurtă cuvântare, aducând mirilor felicitările bisericii române și amintind de un fapt din istoria greacă, când învățatul Chilon a arătat că o căsătorie este fericită atunci când bărbatul este înțelept. Urează apoi Principelui George să ia ca exemplu faptele socrului său, Regele Ferdinand, care a dat cea mai frumoasă pildă, plecând urechile la nevoile poporului Său.

«Iar mireasa, — continuă I. P. S. S. — trebuie să ia și Ea exemplu dela Mama Ei, Regina Maria, care în timpurile cele mai grele a știut să aline suferințele neamului românesc, azi când pleci într-o țară frumoasă scaldată din toate părțile de mare. În liniștea ce-lî vor da apele albastre, să nu uii Carpații unde Te-ai născut și unde ai simțit toate bucuriile copilăriei».

După aceasta Mitropolitul primat împreună cu dl prim-ministru au condus la eșire familia regală.

Muzicile încep din nou să cânte imnurile regale; armata dă onorurile. În prima trăsură se urcă Augustii căsătoriți, iar în a doua M. S. Regele și Regina.

La ora 1 jumătate întreg cortegiul s'a reîntors la palatul regal, unde era așteptat în

poartă de elevele școalelor de fete din București, însoțite de profesoarele lor, cari au urât tinerei Domnițe felicitări.

Oaspeții ajunși la palatul regal au intrat în sala Tronului de jos, unde s'a dat dejunul de gală, la care au luat parte 150 de persoane, între cari membrii guvernului, foștii preșidenți de consiliu, foștii și actualii preșidenți ai corpurilor legiuitoare, șefii misiunilor diplomatice ș. a.

La ora 2 d. a. dejunul a început să fie servit.

La șampanie M. S. Regele a ținut un mișcător discurs dând sfaturi părintești Principilor căsătoriți și arătându-și regretul că nu are la acest ospăț și Familia Regală greacă căreia i a transmis urările cele mai sincere. Îndeamnă apoi pe Domnița Elisabeta să iubească poporul grec, căruia îi va aparține și să nu uite țara unde s'a născut. A răspuns foarte emoționat Diadocul. Au mai vorbit dl Averescu, I. P. S. S. Mitropolitul primat și dl Take Ionescu.

Dejunul a luat sfârșit la ora 4 d.

În urmă Familia Regală, împreună cu înalții oaspeți, s'au dus la Palatul Cotroceni.

Seara la ora 9 s'a ținut tot la Palatul regal, în sala de sus și cea de jos, o recepție de gală, la care au fost invitate peste 2500 persoane. Familia regală a intrat în bal la ora 10 vizitând ambele săli și întreținându-se cu asistența.

La ora 11 noaptea M. S. Regele împreună cu ceilalți membri ai Familiei Regale au făcut cerc cu invitații, după care s'au retras.

Petrecerea a mai ținut, servindu-se oaspeților un bogat bufet.

M. S. Regele Ferdinand a adresat dlui general Averescu următoarea scrisoare:

Scumpul meu președinte al consiliului, — Număroasele felicitări ce am primit cu prilejul căsătoriei scumpei Noastre fiice Elisabeta cu Principele Gheorghe, moștenitorul tronului Greciei, și a iubitului Nostru fiu Principele Carol, Moștenitorul Tronului României, cu Principesa Elena a Greciei, Ne-au umplut sufletul de adâncă bucurie. Aceste mărturisiri de dragoste și devotament sânt cea mai scumpă și vădită dovadă cât de puternice au devenit legăturile între iubitul Meu popor și vârstarele Familiei Regale, născute pe pământul românesc și crescute cu dragoste vie de țară și de popor. Regina, împreună cu Mine, însuflețită de cea mai caldă recunoștință pentru partea ce ia întreaga țară la bucuria Noastră, vă rugăm să fiți interpretul viilor Noastre mulțămiri față de toți cetățenii dela mic până la mare. Iar ca semn al dragostei și grațitudinii Noastre, am hotărât să dăruim suma de 300 mii lei, spre a se împărți prin mijlocirea comitetului «Fondul Regiunei» în 100 zestre de câte 3000 lei fetelor celor morți sub arme în războiul nostru național, sau fetelor invalizilor de război, din întreaga țară, care s'au căsătorit în cursul anului 1921, cu preferință în luna Februar, și care vor dovedi că sânt lipsite de mijloace și cu bune purtări. Primește, te rog, cu această fericită împrejurare, încredințarea stimei și afecțiunii ce-ți păstrez. *Ferdinand.*

FOIȘOARA

Cârciuma spionului

Era în timpul stăpânirii ungurești de tristă amintire, când noi românii n'aveam nici chiar dreptul de a protesta în contra persecuțiilor dușmanilor noștri seculari, — ear ceeace ni se acorda din vreme în vreme era mai mult fărimituri decât drepturi.

Fruntașa comună românească, așezată de Dumnezeu în pasul Turnu-Roșu și la marginea provinciei noastre frumoase, ceruse dela stăpânirile ungurești licență pentru vânzarea de beuturi spirituoase pentru casa Nr. 311, de prezent cancelarie comunală.

Autoritățile ungurești au promis comunei acest drept pentru cazul când în raport cu numărul licențelor din comună, se va ivi cu timpul vacanță.

În ajunul războiului din Balcani s'a și ivit o vacanță în șirul licențelor comunale.

Dar credeți că autoritățile ungurești și-au ținut promisiunea? Doamne ferește! Un finanț ungar a reflectat la licența ajunsă în vacanță, tăind astfel dungă peste socoteala comunei noastre românești.

N'a fost destul atât:

Finanțul ungar și-a pus licența la câțiva metri de cancelaria oficiului nostru parohial.

Ce scopuri se vor fi urmărit din parte ungurească în jurul acestei licențe, vom afla ușor dacă vom ști, că preotul românesc în timpul războiului mondial a fost internat, supravegheat, purtat pe la tribunale, interogată cu privire la războiul din Balcani și cu privire la războiul pentru înfăptuirea unității noastre naționale.

Finanțul, ajuns în timpul războiului la rangul de detectiv unguresc, nu în zadar a primit dreptul de a deschide cârciuma la fereastra oficiului nostru parohial!

După înfăptuirea unității noastre naționale, finanțul acesta și-a vândut casa, și așa se vede că și licența, și și-a luat catrafusele din comună.

Nici nu mai avea rost rămânerea lui în partea locului, după ce și-a îndeplinit misiunea

«patriotică» în timpul războiului, — așa încât cârciuma de lângă fereastra oficiului parohial cu drept cuvânt o putem înfiera cu blăstemul neamului.

Finanțul s'a dus, detectivul a dispărut, — dar cârciuma a rămas și continuă a funcționa și în statul românesc tot la fereastra oficiului nostru parohial...

Oare până când vom mai împrumuta din pornirile rele ale dușmanilor noștri de veacuri?
Din pasul Turnu-Roșu.

Institut de studii sociale

Ziarele scriu despre înființarea la București a unui institut de studii sociale, care are menirea să popularizeze teoriile științifice și realizările practice în câmpul activității sociale, și să fie de folos conducătorilor politici și sociali din țară.

Institutul a luat naștere din desvoltarea cercului format împrejurul revistei «Arhiva pentru studiul social și politic».

În fruntea institutului se găsește domnul D. Gusti, profesor de sociologie la universitatea din București.

A. S. R. Principesa Elisabeta a făcut următoarea donațiune:

Domnule președinte al consiliului. — Adânc mișcată de atâtea mărturisiri de iubire și bunătate, care Mi-au venit din toate unghiurile țării cu prilejul căsătoriei Mele, nu știu cum să mulțămesc mai cu dragoste tuturor și vă rog pe Domnia Voastră să binevoiți a fi interpretul sentimentelor Mele de recunoștință față de întreaga țară. Sufletul meu înduioșat de sosirea ceasului, pe cât de fericit pe atât de greu, în care trebuie să pășesc peste pragul casei părintești îndreptându-Mă spre țărâmurile frumoasei Elade, noua Mea patrie, voi păstra deapănuri cu sfînte o caldă și nestirbită dragoste pentru mândra țară unde am născut și am crescut. Ca un mic semn de mulțămire și recunoștință pentru darurile ce Mi s'au hărăzit și ca o amintire trainică pentru scumpa Țară Românească unde Mi-am petrecut frumoșii ani ai copilăriei și ai tinereței, vă aduc la cunoștință că am hotărât depunerea la fundațiunea Universitară Carol I din București a sumei de 300 mii (trei sute mii) lei în rentă română, din veniturile căreia să se acorde cinci burse de câte 3000 lei anual la cinci studenți merituosi și lipsiți de mijloace, și anume: câte una de la facultățile de medicină din București, Iași și Cluj, una pentru o studentă de la Universitatea din Cernăuți și una pentru o elevă din școala superioară de fete din Chișinău. Vă rog să primiți, domnule președinte al Consiliului, expresiunea sentimentelor mele celor mai distinse. *Elisabeta*, Principesa a României. București, 26 Februar 1921.

La concordat

În 16 Februar v. (1 Martie n.) a. c. s'a întrunit conferința preoților noștri din tractul Sibiu, în care s'au desbătut diferite obiecte și chestii de interes. Între chestiile acestea, nu se putea altcum, a fost și chestia concordatului. Reproducăm din protocolul conferinței punctul patru, care cuprinde în mod precis motivele, pentru cari preoțimea nu poate consimți, ca acum, în ruptul capului, să se încheie concordatul, care ar constitui consecvențe fatale pentru însăși constituția țării, care are să se facă.

Concluzul sună:

Se prezintă chestia concordatului proiectat a se încheia de guvernul țării cu papa dela Roma. La discuție iau parte toți membrii. În această discuție preoțimea constată cu regret, că nu înțelege rostul și graba, cu care unii bărbați de stat vor să încheie acest concordat, când sânt atâtea și atâtea chestii vitale ale neamului întreg, ale țării întregite cari cer imperativ o rezolvare grabnică, fără de cari noua noastră alcătuire de stat, abia înfăptuită, este amenințată în existența sa. Preoțimea acestui tract nu poate consimți, ca să se recunoască și să se legitimeze pentru o seamă de cetățeni ai României drepturi și prerogative, cât timp constituția țării, care este chemată a da României de azi bazele de existență cerute în actuala ei estindere și a cuprinde drepturile și datorințele tuturor cetățenilor acestui stat, nu este stabilită, legiferată și introdusă. În această constituție natural se va norma și raportul între biserică, respective biserici și stat, și se va legitima cadrele, în cari biserica peste tot își poate împlini chemarea și rostul dat ei de Mântuitorul. În limitele acestor cadre, admise de noua constituție a țării, se vor putea încheia și concordate. A face invers în România, în care este proverbială libertatea neîmămurită, de care s'a bucurat și se bucură și azi toate bisericile și societățile, ar însemna să adaptezi constituția țării după unele contracte încheiate cu factori în afară de granițele țării, cari urmăresc interesele lor și nu ale țării. Un astfel de procedeu ar fi nenatural, nelogic și foarte periculos pentru țara întreagă.

Din aceste motive conferința cu unanimitate decide:

1. Protestăm cu toată țaria dragostei de patrie și neam contra încheierii unui concordat cu papa dela Roma înainte de ce s'ar fi legiferat constituția României întregite.

2. Rugăm pe dl ministru al cultelor, ca fiu de preot ortodox, crescut lângă mormântul Marelui Șaguna, precum și pe ceilalți factori competenți să nu încheie acest concordat, până ce nu vor legitima mai în-

țai constituția României întregite, pe care mai întâi așteptăm să o vedem consolidată și pusă pe baze solide, pentru că făcând contrarul ar aduce o mare ofensă întregului neam ortodox, care cu atât belșug și-a vărsat sângele pentru înfăptuirea României, și care așteaptă cu drept cuvânt, să vadă mai întâi constituția acestei României întregite și apoi organizarea bisericii strămoșești în cadrele acestei constituții.

3. Declaram, că întru cât concordatul cu papa nu se va lua dela ordinea zilei, vom deslănțui cea mai aprigă luptă contra concordatului și tuturor persoanelor, cari ignorând interesele vitale ale patriei, vor în contul bisericii noastre și în detrimentul obștei a recunoaște unor grupuri de oameni — în parte chiar străini patriei noastre, — drepturi și prerogative, cari nu și au baza în constituția țării întregite, pentru că această constituție nu există încă. —

Acest decis se trimite domnului ministru de culte și corpurilor legiuitoare spre a-l lua la cunoștință.

La încheierea foaiei primim știrea telefonică din *Avrig*, că ieri s'a ținut conferință preoțească, din acel protopopiat ocupându-se cu chestiunile importante dela ordinea zilei, între cari și cu chestiunea concordatului. A votat o moțiune de protestare contra încheierii lui înainte de legiferarea constituției țării și a unificării constituției bisericii ortodoxe.

În chestiunea Concordatului

I. P. S. Sa, Mitropolitul nostru *Nicolae*, a primit adresa de mai jos a studenților în teologie dela seminarul arhidiecezan, pe care o dăm pe cum urmează:

Înalt Prea Sfințite Stăpâne. — În aceste timpuri de binefăcătoare consolidare a vieții noastre naționale, când vremea cere o nouă îndrumare a sufletului poporului român spre desăvârșire; azi, când porțile zăvorâte de împilatorii prăbușiți sânt larg deschise, și drumul spre o lume nouă mai bună și fericită e liber, — silințele de precupețire sufletească ale bisericii papale ne ispitesc, neliniștindu-ne conștiințele. Papa dela Roma, prin proiectul său de concordat cu guvernul român, voeste să samene germenii distrucției naționale, știut fiind, că biserica romano-catolică e de un caracter cosmopolit, autocrat și diametral opus curentului de regenerare prin democrație, ce-l reprezintă biserica noastră românească ortodoxă.

Noi vedem în proiectul concordat o tentativă îndrăznească la adresa bisericii noastre românești și o pretenție arogantă, de a-și croi canale, prin cari să strecoare venin ucigător în arterele vieții noastre religioase morale.

Nu noi, ceice avem experiența dureroasă a trecutului de asuprire tocmai din partea acestei biserici în deosebi, nu noi suntem pentru siluirea conștiințelor și nici împotriva libertății de cult, dar gândindu-ne la dezastrul, ce ar urma pentru iubita noastră patrie, când concordatul s'ar înfăptui, așa cum este proiectat, sentimentele noastre cele mai nobile se tulbură, și o legitimă indignare ni se sălășluiește în inimi față cu tentativa aceasta a papei dela Roma, care ne revine în suflet noianul de umiliri, ce a trebuit să îndurăm din partea bisericii papale.

Drept aceea societatea de lectură «*Andrei Șaguna*» a studenților în teologie dela seminarul arhidiecezan «*Andreian*» ortodox român se adresează către I. P. S. Voastră, ca bunului său părinte, rugându-Vă, să luptați cu toată hotărârea și cu toată energia sufletului contra acestui dezastru, asigurându-Vă de cea mai neștrămutată a noastră alipire fiilască, fiind totodată gata să aducem orice jertfă, ce ni s'ar cere pentru apărarea drepturilor și prestigiului bisericii noastre, care ne-a fost scutul neamului și credinței noastre ortodoxe strămoșești.

Dotăția preoțimii

Am văzut azi cel mai nou proiect de unificarea salarelor tuturor categoriilor de funcționari publici. Este alcătuit de reprezentanții funcționarilor de tot felul și de reprezentanții guvernului pentru a introduce o singură normă de salarizare, la baza căreia stă calificarea și leafa e legată de oficiul, ce ocupi. Sunt 15 clase

împărțite în 5 categorii. Cu următoarele salare de bază lunare: cl. I 5000 lei, II 4000 lei, III 3500 lei, IV 3000 lei, V 2500 lei, VI 2000 lei, VII 1800 lei, VIII 1500 lei, IX 1200 lei, X 1000 lei, XI 800 lei, XII 700 lei, XIII 600 lei, XIV 500 lei, XV 300 lei. — Pentru clasele XV-XIV se cere pregătirea școlară de 4 cl. primare, cl. XIII-XII, 4 clase de liceu, cl. XI-IX, liceu complet, cl. VIII-VI, licență sau școală superioară, cl. V-III, titluri academice, iar II și I sânt căpeteniile bisericii și reprezentanții națiunii.

Preoțimea este împărțită în clasele: VIII-XIII și anume în cl. VIII cu lei 1500, preot-teolog cl. IX cu lei 1200, preot-teolog ajutător, cl. X cu lei 1000, preot cu seminar complet, cl. XI cu lei 800, preot cu sem. compl. ajutător, cl. XII cu lei 700, preot cu seminar inferior, cl. XIII cu lei 600, preot cu sem. inf. ajut.

În acelaș rang cu preotul teolog (cl. VIII) sunt: Șeful de birou, judecător de ședință, judecător de ocol, procurorul, maiorul în armată profesor secundar, revizor școl. medic. În rând cu preotul cu sem. compl. (cl. X) stau: oficiantul de birou, locotenentul, institutorul, învățătorul dirigent.

Proiectul mai prevede indemnizație familială, pentru soție dublu ca pentru copil, și chirie după localități: rural, oraș fără reședință, cu reședință și capitală.

Desigur totul e «proiect» până acum, dar are de bază ideea justă a unei singure norme de salarizare a tuturor felurilor de funcționari.

Dacă se va realiza, — indiferent dacă cu sumele de mai sus, sau mai scăzute ori mai ridicate, — va avea darul să pună capăt frecărilor dintre diferitele oficii, cum și râvnei de a trece dintr-o slujbă în alta pentru o leafă mai mare și nu de dragul aplicării. Tinerii chiar la alegerea carierei se vor dirija după aplicarea lor fiească, dacă nu va mai ademeni o carieră mai bănească decât una alta.

În deosebi pentru biserică ar fi înlăturarea unei nedreptăți vechi, aceea de a nu-și fi putut crește preoții săi să poată stă la înălțimea chemării și demnității, ce compoartă oficiul de păstor de suflete, care plătit fiind cuviincios, i se poate cere pregătire culturală superioară tuturor celorlalți de aceeași categorie, precum și muncă pozitivă, în dreaptă proporție cu remunerația ce primește. Astfel va putea ajunge biserica prima putere de cârmuire sufletească a poporului, în-tăiul factor de viață în stat.

Amănunte n'au importanță deocamdată. Acelea vor fi actuale, dacă se va accepta de factorii în drept această normă de salarizare generală.

Pr. P. M.

Știrile zilei

Predică în catedrală. Duminecă în 6 Martie n. c. va predica în catedrala noastră din Sibiu, părintele protopop *Dr. Ioan Stroia*.

Distincții. I. P. S. Sa Mitropolitul *Dr. Vladimir de Repta* a fost distins cu ordinul sârbesc sf. Sava în gradul de comtur, P. S. Sa Episcopul *Dr. Ipolit Vorobchevici* cu acelaș ordin în gradul de Mare Ofiter, și secretarul consistorial *Eugen Nesicuc* cu acelaș ordin în gradul de comandor.

Sesiunea parlamentară s'a prelungit până la 28 Martie.

Dela Asociația clerului. Președinții despărțimintelor aparținătoare Secției Sibiu (și dieceza Cluj) vor binevoi a trimite în cel mult 14 zile rapoartele asupra activității dezvoltate dela constituire, pe cercuri religioase și pe comune. Asemenea casierii vor înainta rapoarte asupra numărului exact de membri și taxe încasate. Rapoartele se vor trimite la adresa: Preot. P. Morușca — Sibiu, Seminarul teologic.

Consfătuire. Intelectualii români din Sibiu și împrejurime se întrunesc Vineri, în 4 Martie a. c. la ora 6 p. m. în sala de ședințe a Asociațiunii la o consfătuire în chestiunea conferențelor publice care se vor ține la sate și orașe.

† *Ioan Cloaje*, fost medic al primăriei din Ploiești, a răposat în 25 Febr. a. c. în vârstă de 68 de ani. Născut din o familie fruntașă de țaran din Boița Sibiului, a fost unul dintre cei mai distinși medici ai țării. Între alte frumoase legate, doctorul Cloaje lasă bisericii sale din Boița zece mii de Lei. Veșnică îi va fi amintirea.

Supărarea presei ungurești din Arad. Câteva afișe, tipărite de comitetul pentru Monumentul Unirii ce se va ridica la Arad, au fost lipite pe soclul statuei lui Kossuth din acel oraș. Faptul este anunțat de presa ungurească aradană ca *atentat* (!) contra monumentului kossuthist. Din acest prilej *Românul* dela Arad scrie: Monumentul lui Kossuth, ca și toate celelalte monumente înălțate în semn de omagiu imperialismului și șovinismului unguresc, vor trebui să dispară. Se va ști însă și atunci alege momentul și mijloacele, prin care aceste monumente vor fi îndepărtate. Agitațiile presei maghiare, în jurul cazului cu monumentul lui Kossuth, prezintă cu exagerări ce nu se admit într-o presă cinstită și obiectivă, sânt potrivite a face să se vadă, că presa maghiară, în majoritatea ei, nu dorește să lupte pentru a găsi drumurile, ce duc mai curând la apropierea și buna înțelegere dintre popoare.

Înștiințare. Primim dela Cercul de recrutare Sibiu: În conformitate cu Regulamentul de mobilizare al armatei, Art. 63, se aduce la cunoștința ofițerilor de rezervă din vechiul regat cari locuiesc pe raza acestui cerc, că sânt obligați a anunța domiciliul și datele personale, la acest cerc. În caz contrar se vor urmări conform codului justiției militare. Informații în toate zilele de lucru dela ora 10—12 la cercul de recrutare, Sibiu, strada Scheviss Nr. 46. Toate ziarele sânt rugate a reproduce această înștiințare. Comand. cerc. recrut. Sibiu: Colonel *Patifia*. Șeful biroului recrut. și mob. Sibiu: Maior *Georgescu*.

Aviz. Se aduce la cunoștința On. public interesat, că termenul pentru subscrierea acțiilor la «Întreprinderile Forestiere Rom. din Cluj și la «Refacerea Industrială» din București s'a prelungit până la 15 Martie a. c. «*Albina*»

Bacșișurile în restaurantele și cafenelele Sibiului s'au înălțat cu ziua 1 Martie 1921. În locul lor s'a introdus sistemul de 10% (în restaurante) și 15 la sută (în cafenele) după suma plătită pentru cele consumate. Procentele acestea se împart între chelneri.

Membri noi la Reuniunea meseriașilor români din Sibiu s'au înscris: a) fondatori: Ilie Floașu sen., comerciant, Ilie Floașu jun., comerciant, și Liviu Măgean, fiul lui Elie Măgean, propr. librăriei «Săteanului», achitând fiecare taxa de 100 Lei, b) pe viață: Iosif Bonațiu, sculptor, achitând taxa de 50 Lei.

Cinema Apollo, Sibiu, Piața Herman. În 4 Martie: Vis de iubire, dramă vestită în 4 acte, cu Gaby Morlay, în 5 și 6 Martie: Primul film *colorat*: Tiranul și Severo Torelli, dramă în 4 acte, după un roman de Fr. Coppée. În 11 și 12 Martie: Memoriile Prințesei Luiza, film celebru.

Nr. 39/1921 prot.

(18) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III a **Slimnic**, tractul Sibiului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt cele fasonate în coala B pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Cererile de concurs, înzestrate cu documentele cerute (Atestat de botez, atestat școlar dela școala medie, Absolutorul teologic, atestatul de calificare preoțescă și de eventuale servicii) se vor înainta subscrisului în termenul deschis.

Aspiranții la această parohie se vor prezenta cu observarea dispozițiilor regulamentare în vre o Duminecă sau sărbătoare și în parohie și la biserică, spre a se face poporului cunoșcuți.

Sibiu în 12 Februar 1921.

Oficiul protopresbiterial al Sibiului în înțelegere cu comitetul parohial.

D. Ioan Stroia,
protopresbiter

La Librăria arhidiecezană se află de vânzare:

Istoria bisericească a rom. ardeleni

de

Dr. Ioan Lupaș,

profesor universitar și membru al Acad. române

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

„LUMINA”,
instituit de credit și economii, societate pe acții în Sibiu

Convocare

P. T. Domnii acționari ai institutului de credit și economii «LUMINA», societate pe acții în Sibiu, se invită, în sensul statutelor, la

a XII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în 20 Martie st. n. 1921, la 11 ore a. m., în localul institutului, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere și stabilirea bilanțului.
2. Deciderea asupra împărțirii profitului curat și darea absolutului.

Domnii acționari, cari voesc a participa la adunarea generală, în persoană sau prin plenipotențiați, trebuie să dea acțiunile și documentele de plenipotență la cassa centrală a institutului, eventual la Cassa arhidiecezană în Sibiu până la 18 Martie st. n. a. c., ori la filiala noastră din Turda, sau la instituturile financiare membre la «Solidaritatea», până la 15 Martie n. 1921.

Sibiu, din ședința direcțiunii, ținută la 8 Februar 1921.

Direcțiunea.

Activa		Contul Bilanț la 31 Decemvrie 1920		Pasiva		
		Lei	b.		Lei	b.
Cassa		328	539.34	Capital social	600,000	—
Capitale elocate la alte bănci		572,228	62	Fond de rezervă	45,000	—
Portofoliu:				Fondul de pens. al funcționarilor	65	145—
a) cambii de bancă	67,915.50			Dep. spre fruct. în libr. 1.563,707.57		
b) cambii cu acop. hip.	40,700.—	108,615	50	Dep. spre fruct. în C.-crt. 290,760.—	1.854,467	57
Obligațiuni hipotecari		50,615	—	Dividende neridicate	14,955	—
Obligațiuni cu cavenți		26	300—	Diverse conturi creditoare	19,128	89
Credite în Cont-Curent		791	933—	Interese transitoare	5,580	—
Efecte		710,720	—	Depozite de retras	1.131,435	—
Efectele și depun. fond. de pensii		65,145	—	Deponenți de titluri în gaj	1.286,175	—
Diverse conturi debitoare		3,807	76	Pro'it net	54	212 06
Mobilier		584	30			
Depozite libere		1,131,435	—			
Depozite în gaj		1.286,175	—			
		5,076,098	52		5.076.098	52

Debit	Contul Profit și Pierdere		Credit	
	Lei	b.	Lei	b.
Interese:			Interese:	
pentru dep. spre fruct.			dela cambii	16 011.08
în librete	27 844.15		dela cambii cu acop. hip.	11 439.06
pentru dep. spre fruct.			dela oblig. hipotecari	10 477.80
în Cont-curent	3 306.—	31,150.15	dela oblig. cu cavenți	3 286.82
Spese:			dela credite în C.-curent	58 571.02
salarii	59 009.50		dela depuneri proprii .	6 980.18
chirie	4 585.—		dela efecte	32 131.22
porto, tipărituri, registre			Proviziuni și alte venituri	31 414.37
și alte spese de regie	11 718.24			
marce de prezență	1 600.—	76 912.74		
Dare:				
erarială și aruncuri . . .	4 921.59			
10% după inter. depun.	3 115.01	8 036.60		
Profit net		54 212.06		
		170 3 1.55		170 311.55

Sibiu, la 31 Decembrie 1920.

D. Vulcu m. p.,
Director-executiv

Octavian Fulea m. p.,
șef-contabil

DIRECȚIUNEA:

Lazar Triteanu m. p., v.-președinte **Dr. George Măcelariu m. p.** **D. Comșa m. p.**
P. Lucuța m. p. **Nicolae Borzea m. p.** **Dr. Iltu m. p.**

Subsemnatul comitet de supraveghiere, am examinat conturile prezente și le-am aflat în consonanță cu registrele institutului purtate corect.

Sibiu, la 8 Februar 1921.

(19) 1—1

Ioan Teculescu m. p., președinte

Ioan B. Boiu m. p.

Dr. Ioan Bucur m. p.

A apărut și se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană**

Calendarul arhidiecezan pe an. 1921

PREȚUL: cu Șematism 10 Lei, — fără Șematism 8 Lei. — Plus porto postal 2 Lei

Censurat de: G. Pononea

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane.